

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา เรื่อง ความเข้าใจของผู้บริหารในสาระของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา รวบรวมจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล สรุปได้ว่า

1. สาระของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปัจจุบันประเทศไทยได้บัญญัติกฎหมายหลายฉบับ เพื่อรองรับและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น การบริการสาธารณะเป็นไปอย่างทั่วถึงตรงกับความต้องการแท้จริงของประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถแยกตามระดับการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร การที่ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การเข้าถึงมูลข่าวสารทางราชการของประชาชน และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารทางราชการไปพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ หรือให้ประชาชนค้นคว้าได้โดยมีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีอำนาจหน้าที่สอดส่องดูแล หรือให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมรับฟังประชุมสภาท้องถิ่นในการประชุมสภาท้องถิ่น ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่นได้ เพื่อเป็นการตรวจสอบการดำเนินกิจการสภา ซึ่งกฎหมายได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น

1.2 การมีส่วนร่วมในระดับปรีกษาหรือ มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้าน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการวางแผน พัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น การวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประเภท มีอำนาจกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับ การพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาร่างแผนพัฒนาและแผนดำเนินงาน คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย ตัวแทนประชาคมท้องถิ่น จำนวน 3 คน ร่วมเป็นคณะกรรมการ เป็นการเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3 การมีส่วนร่วมในระดับเข้ามาจับพบปะ มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างในวิธีการสอบราคา ประกวดราคา และวิธีพิเศษ จะต้อง มี ตัวแทนประชาคมหมู่บ้านเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ อย่างน้อยคณะละ 2 คน นอกจากนี้ยังมี กฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการเศรษฐกิจชุมชน เป็นการจัดทำ ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ด้วยการพัฒนาชุมชนระดับฐาน ราก คือ ตำบลหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็ง และศักยภาพในการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ของประเทศได้อย่างยั่งยืน โดยกำหนดกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการขอกู้ยืมเงินทุนจะต้อง เสนอเป็น โครงการเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน ในขั้นตอนพิจารณาอนุมัติให้กู้ยืมเงินทุนของกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มเกษตรกรต้องเสนอคณะกรรมการหมู่บ้านให้รับรองว่าเป็น กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนั้นจริง และให้คณะกรรมการหมู่บ้าน นำ โครงการที่กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรเสนอผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้านหรือเวทีชาวบ้านร่วมพิจารณา และหากมีกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรยื่นเสนอขอกู้ยืมเงินทุนมากกว่าหนึ่งกลุ่ม ให้พิจารณาจัด เรียงลำดับความสำคัญตามความจำเป็นและความเหมาะสมของ โครงการ สำหรับผู้อนุมัติให้กู้เงินนั้น ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ หรือคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตาม กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งกำหนดให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น โดยตรงจากประชาชน

1.4 การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือให้ความร่วมมือในการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548

1.5 การมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจ มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา 287 ให้สิทธิแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้นั้น จึงได้ตราพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อรองรับสิทธิดังกล่าวของประชาชน บทบัญญัติในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ได้กำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีสิทธิเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นใช้หลักเกณฑ์เดียวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 287 และ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนในการถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยหลักการ Impeachment ของประเทศสหรัฐอเมริกาใช้เป็นครั้งแรกในการตรวจสอบสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น มีกฎหมายให้สิทธิแก่ประชาชนถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

2. ความเข้าใจของผู้บริหารในสาระของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่า

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และมีประสบการณ์ 8 ปี

2.2 ความเข้าใจของผู้บริหารในสาระของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษพบว่า

2.2.1 การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร ผู้บริหารมีความเข้าใจในระเบียบกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ทั้งจากการศึกษาระเบียบและการดำเนินงานจริง โดยประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถตรวจสอบรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น แผนพัฒนาสามปี ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย การสอบราคา ประกวดราคา ซึ่งแต่ละท้องถิ่นจะจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการและจะจัดเอกสารไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ แต่ผู้บริหารบางส่วนยังไม่เข้าใจในระเบียบกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ซึ่งในการปฏิบัติจะเป็นข้าราชการประจำดำเนินการตามระเบียบ

กฎหมาย และพบว่าผู้บริหารมีความเข้าใจในระเบียบกฎหมายการประชุมสภาท้องถิ่น ซึ่งในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดเตรียมสถานที่ให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ได้มีการ ได้ประชาสัมพันธ์เชิญชวนชาวบ้านผ่านหอกระจายข่าวผ่านผู้นำชุมชน ผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ชาวบ้านเข้าร่วมประชุมสภา

2.2.2 การมีส่วนร่วมระดับปรึกษาหารือ พบว่าผู้บริหารมีความเข้าใจในระเบียบ

กฎหมายการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จากการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี ซึ่งประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้าน ประชาคมตำบล ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบล คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตำบล โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดเวทีชาวบ้าน ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ประชาคมตำบล ประชุมสัญจร เพื่อให้ชาวบ้านได้เสนอและตัดสินใจเลือก โครงการหรือกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน โดยมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญและความจำเป็นหรือความต้องการของชาวบ้านของประชาชน ในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น และพบว่าผู้บริหารมีความเข้าใจในระเบียบกฎหมายการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น จากการอ่านและการดำเนินงานจริง ซึ่งประชาชนมีสิทธิร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ซึ่งในการจัดทำงบประมาณ กิจกรรมหรือโครงการต่างๆต้องอยู่ในแผนพัฒนาตำบลสามปี นอกจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ยังมีข้อบัญญัติหรือข้อบังคับของท้องถิ่นที่จะต้องผ่านการทำประชาคมหรือประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน แต่ผู้บริหารบางส่วนยังไม่เข้าใจในระเบียบกฎหมายการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ทั้งนี้จากการดำเนินงานมีการจัดทำงบประมาณตามแนวทางการบริหารของผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน

2.2.3 การมีส่วนร่วมระดับเข้ามามีบทบาท พบว่าผู้บริหารมีความเข้าใจ

ในระเบียบกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งจากการศึกษาระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้คัดเลือกตัวแทนประชาคมเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องการก่อสร้าง แต่ผู้บริหารบางส่วนยังไม่เข้าใจหลักเกณฑ์คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจการจ้าง และพบว่าผู้บริหาร

2.2.4 การมีส่วนร่วมระดับสร้างความร่วมมือ พบว่าผู้บริหารมีความเข้าใจใน

ระเบียบการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จากการศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.2.5 การมีส่วนร่วมระดับเสริมอำนาจ พบว่าผู้บริหารมีความเข้าใจในระเบียบ

กฎหมายการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น จากการอ่านและการดำเนินงานจริง ซึ่งประชาชนมีสิทธิร้อง

ขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ซึ่งในการจัดทำงบประมาณ กิจกรรมหรือ โครงการต่างๆจะต้องอยู่ในแผนพัฒนาตำบลสามปี นอกจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ยังมีข้อบัญญัติหรือข้อบังคับของท้องถิ่นที่จะต้องผ่านการทำประชาคมหรือประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน แต่ผู้บริหารบางส่วนยังไม่เข้าใจในระเบียบกฎหมายการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ทั้งนี้จากการดำเนินงานมีการจัดทำงบประมาณตามแนวทางการบริหารของผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน และพบว่าผู้บริหารมีความเข้าใจในระเบียบกฎหมายการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งจากการอ่านทำความเข้าใจและการฝึกอบรมของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อดำเนินการให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป แต่ผู้บริหารบางส่วนยังไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบกฎหมายการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และพบว่าผู้บริหารมีความเข้าใจในระเบียบกฎหมายการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น โดยได้อ่านศึกษาทำความเข้าใจระเบียบกฎหมายการเลือกตั้งที่ประชาชนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตัวแทนเข้ามาบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

3. ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า มีผู้บริหารท้องถิ่นให้ข้อเสนอว่า ควรมีการจัดกิจกรรมให้บริการประชาชน พร้อมกับการออกประชาคมหมู่บ้านเพื่อเป็นการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการเพิ่มมากขึ้น

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่น พบว่า มีผู้บริหารท้องถิ่นให้ข้อเสนอว่า ควรมีการนำเอาโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีมาบรรจุในข้อบัญญัติให้ครอบคลุมทุกด้าน

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีผู้บริหารท้องถิ่นให้ข้อเสนอว่า ควรมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารในสาระของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สาระของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปัจจุบันประเทศไทยได้บัญญัติกฎหมายหลายฉบับ เพื่อรองรับและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถแยกตามระดับการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้านการที่ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดหลักการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชน และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารทางราชการไปพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้หรือให้ประชาชนค้นคว้าได้ โดยมีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีอำนาจหน้าที่สอดส่องดูแล หรือให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมรับฟังประชุมสภาท้องถิ่นในการประชุมสภาท้องถิ่น ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่นได้ เพื่อเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานกิจการสภา ซึ่งกฎหมายได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น

1.2 การมีส่วนร่วมในระดับปรึกษาหารือ มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

1.3 การมีส่วนร่วมในระดับเข้ามามีบทบาท มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจชุมชน และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

1.4 การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548

1.5 การมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจ มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งให้สิทธิแก่ประชาชนในการถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

2. ความเข้าใจของผู้บริหารในสาระของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษา พบว่าจากการอ่านศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องผู้บริหารมีความเข้าใจในสาระของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งการมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในระดับปรึกษาหารือ การมีส่วนร่วมในระดับเข้ามามีบทบาท การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจ

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย คือ

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นให้ข้อเสนอว่าควรมีการจัดกิจกรรมให้บริการประชาชน พร้อมกับการออกประชาคมหมู่บ้านเพื่อเป็นการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการเพิ่มมากขึ้น

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นให้ข้อเสนอว่าควรมีการนำเอาโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีมาบรรจุในข้อบัญญัติให้ครอบคลุมทุกด้าน

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร ผู้บริหารท้องถิ่นให้ข้อเสนอว่าควรมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษา ความเข้าใจของผู้บริหารในสาระของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดกิจกรรมให้บริการประชาชน พร้อมกับการออกประชาคมหมู่บ้านเพื่อเป็นการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการเพิ่มมากขึ้น

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการนำเอาโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีมาบรรจุในข้อบัญญัติให้ครอบคลุมทุกด้าน

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับระดับความเข้าใจของผู้บริหารในสาระของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม